VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJIETIES!

ĻENINA KAROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta Nr. 51 (5900) Sestdien, 1989. gada 29. aprīlī Maksa 3 kap.

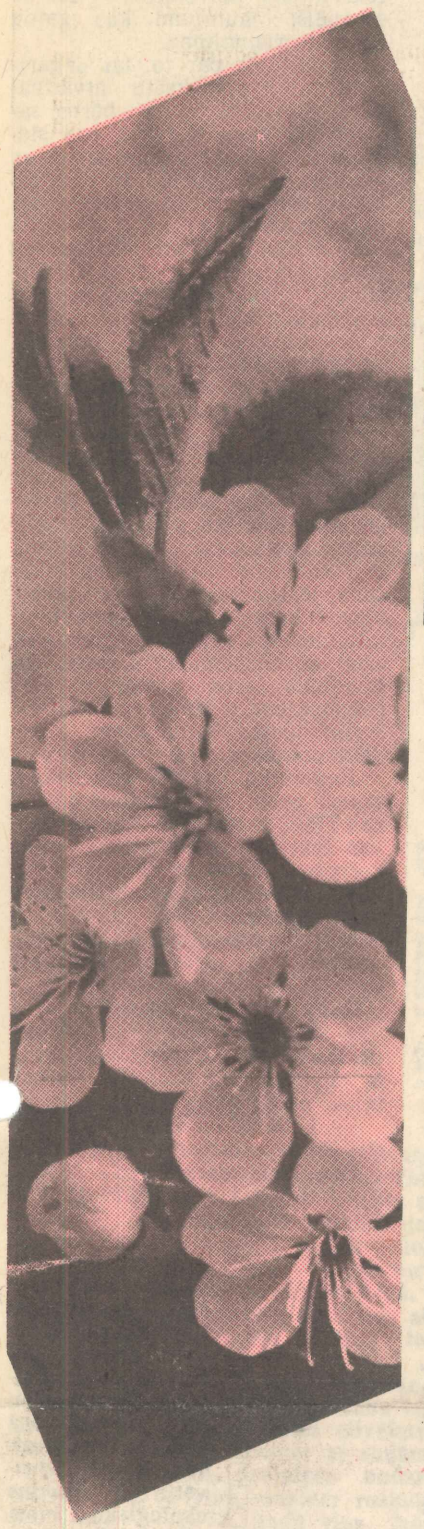

MAIJS — tas ir ziedonis manā Dzimtenē. Bet Dzimtene — tas ir mājas, miers, darbs, maize... Dzimtene ir apsētu tīrumu atbildība par jauno maizi, traktoru lietišķā ducināšana, un darbavīru vakara noguruma nasta. Ir maijs. Un aust maizes rīti...

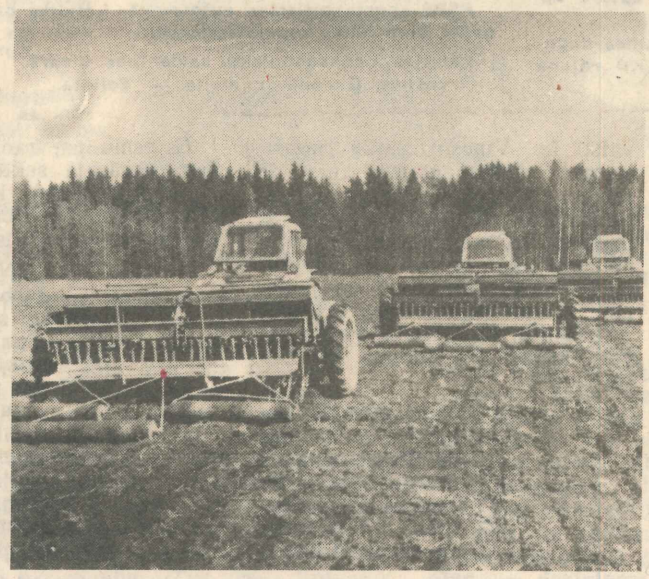

...un mūsu maize būs nākusi arī no tiem sēklas graudiem, kas šo darbavīru plaukstās sildījušies. Viņi — M. Gorkija kolhoza mehanizatori Vasilijs Bogdanovs (attēlā pa kreisi) un Valērijs Leimanis.

J. SILICKA foto

Sveicam Maija svētkos!

RAJONA DARBAĻAUDIS!

Sirsnīgi sveicam jūs 1. Maijā — Darbaļaužu starptautiskās solidaritātes dienā, visas pasaules darbaļaužu vienotības, miera un darba svētkos!

Īstenojot Vissavienības XIX partijas konferences lēmumus, katrs mūsu zemes nākotnē patiesi ieinteresēts cilvēks cīnās par pārkārtošanās revolucionāro principu iesakņošanu, kas tiek vērsti uz padomju sabiedrības kvalitatīvu atjaunināšanu. Arvien vairāk apzināmies, ka gan pārbūves iznākums, gan mūsu zemes rītdiena ir atkarīga no katra darba cilvēka domāšanas veida pārkārtošanas.

Mēs skaidri redzam sociālisma ļeņiniskās būtības atdzimšanas perspektīvu, mēs esam izraudzījušies ceļus, kas ejami, lai atbrīvotu sabiedrību no stagnācijas laika uzslāņojumiem un deformācijām.

Šogad 1. Maijs ir jaunu ideju dzimšanas un apjēgšanas laiks, domu un priekšstatu laiks.

Liksim lietā visus spēkus darba un sabiedriskās aktivitātes paaugstināšanai. Lai jūsu domas un darbi palīdz reāli saskatīt notiekošo, novērtēt jaunās parādības dzīvē, nostiprināt tās, pavērt jaunas attīstības iespējas!

Lai ikvienā darba iecirknī valda jaunrades un savstarpējas palīdzības atmosfēra, augsta atbildība uzdevumu izpildē!

Labu veselību, lielu personisko laimi, līksmu svētku prieku!

LATVIJAS KP PREIĻU RAJONA KOMITEJA
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES IZPILDKOMITEJA

Par mieru virs zemes

1. Maijs — Darbaļaužu starptautiskās solidaritātes diena. Gaiši pavasara svētki, kad cilvēki iziet ielās demonstrācijās, tautas apvienojas cīņai par taisnīgumu, labāku dzīvi, mieru virs zemes. Lai gan starptautiskais stāvoklis pēdējos gados krasi izmainījies — pasaule sākusi reāli atbrunoties, tomēr pretkara kustība ne uz mirkli nav rimusi, kara draudi vēl pastāv.

Mūsu rajonā darbojas pretkara kustības un Padomju Miera fonda veicināšanas komisija. Kopš 1980. gada to vada Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas direktors PSKP biedrs ATIS SEDVALDS. Palūdzām viņu atbildēt uz dažiem jautājumiem.

Intervija

— Biedri Sedvald, lūdzu, īsumā pastāstiet par pretkara kustības un Padomju Miera fonda veicināšanas rajona komisijas darbību.

— Mūsu galvenais uzdevums ir miera ideju propaganda, miera piekritēju kustības aktivizēšana rajonā, naudas līdzekļu vākšana Padomju Miera fondam. Komisijā darbojas 12 cilvēki. Kā aktīvākos var minēt Līvānu stikla fabrikas partijas organizācijas sekretāru Ilgoni Sniķeru, Ļeņina kolhoza priekšsēdētāju Pēteri Barkovski, rajona tautas izglītības nodaļas arodbiedrības komitejas priekšsēdētāju Viktoru Vagali, labs sadarbība mums ir ar Preiļu Romas katoļu baznīcas dekānu Albertu Budži. Miera kustības aktīvisti ir daudzos rajona darba un skolu kolektīvos. Viņi dod savu ieguldījumu miera stiprināšanā, piepalīdz ar naudas līdzekļiem.

— Kādā virzienā strādājat, kādas ir šodienas aktualitātes?

— Mēs, miera piekritēji, uzskatām, ka tālāku atbruņošanos var nodrošināt tikai savstarpēja tautu un zemju uzticības iemantošana. Tādēļ nepieciešami visāda veida kontakti visos līmeņos. Kara draudi vēl nav aizgājuši nebūtībā: pasaulē pašreiz iznīcināmo atomieroču apjoms ir tikai ap 4 procenti no to kopējā arsenāla. Maksimāli jāattīsta tautas diplomātija, biežāk jātiekas ne tikai valstsvīriem, bet arī parastiem cilvēkiem. Mums visiem jādzīvo zem skaidrām debesīm. Miera nostiprināšanas mērķim līdzekļi nav jāžēlo. Tāpēc aicinu visnotaļ atbalstīt Miera fondu.

— Pastāstiet, lūdzu, par šo Miera fondu. Kādiem mērķiem tā līdzekļi tiek virzīti?

— Pagājušajā gadā republikas Miera fondā pārskaitīti turpat 700 tūkstoši rubļu. Mūsu rajonā iemaksas Miera fondā sastāda ap 6 000 rubļu. Ļeņina kolhozs pārskaitījis 1 153 rubļus, kolhozs «Rožupe» — 1 000 rubļus, Preiļu Romas katoļu baznīca — arī 1 000 rubļus, savu artavu devuši Preiļu 2., Līvānu 2. un Rudzētu vidusskolas, Salas, Rožupes astoņgadīgo un citu skolu kolektīvi.

Šovasar jūlijā notiks miera gājiens «Latvija — ASV». 25 Latvijas miera aizstāvēšanas aktīvisti un tikpat daudz amerikāņu kājām ceļos no Ainažiem līdz Rīgai. Amerikāņu delegācijā būs arī desmit latviešu izcelsmes miera aizstāvji. Pārgājiena dalībnieki tiksies ar Latvijas iedzīvotājiem, rīkos mītiņus, disputus. Tam vajadzīgi naudas līdzekļi. Tādēļ lūdzam darba kolektīvus piepalīdzēt no sabiedriskajiem fondiem, iedzīvotājus — sniegt personīgos ziedojumus. Naudas līdzekļi pārskaitāmi Latvijas Miera aizstāvēšanas komitejai, rēķins Nr. 100700040, ar norādi «Miera gājienam Latvija — ASV».

Miera fonda naudas līdzekļus izmanto tikai labdarības mērķiem. Liela daļa aiziet tautas diplomātijas uzturēšanai (pērn pa visu PSRS — 27,5 miljoni rubļu). Padomju Miera fonds 20 miljonus rubļu pārskaitīja zemestrīcē cietušajai Armēnijai.

Sniedzam palīdzību kara veteāniem. Šim mērķim Latvijas Miera aizstāvēšanas komiteja pērn republikas Sociālās nodrošināšanas ministrijai pārskaitīja 400 tūkstošus rubļu. Naudas līdzekļus atvēlam fašisma upuru piemiņas vietu iemūžināšanai.

Padomju Miera fonds šodien neaprobežojas tikai ar cīņu pret kara draudiem, aktīvi iesaistāmies arī sasāpējušo ekoloģisko problēmu risināšanā. Ir jāsaprot, ka ekoloģiskā katastrofa savā globālajā apveidā ir tas pats, kas atomkarš.

Lai valda miers virs zemes un vienmēr ir skaidras debesis virs galvas!

— Paldies par sarunu.

A. Sedvaldu uzklausīja J. GURGONS

Vārds deputāta kandidātam

Tā es apzinos mūsu laiku

Dainis Pētera d. Gēgers dzimis 1946. gadā zemnieku ģimenē Talsu rajona Sabiles «Vībotnēs», kur vecāki, karam beidzoties, ieradušies no Rēzeknes rajona Kaunatas pagasta Stojerovas ciema. Ļoti agri nomira Daiņa tēvs.

Bērnība pagājusi daudzbērnu ģimenē. Pēc Virbu septiņgadīgās skolas beigšanas viņš iestājies Kandavas lauksaimniecības mehanizācijas tehnikumā, kuru pabeidzis 1965. gadā, iegūstot tehniķa mehāniķa kvalifikāciju.

Pēc tehnikuma beigšanas sāk darba gaitas Jēkabpils «Lauktehnikā» par valsts tehniskās uzraudzības inspektoru.

Turpina mācības neklātienē Rīgas Politehniskā institūta Vispārtehniskajā fakultātē, kuru pabeidz 1973. gadā, iegūstot inženiera mehāniķa kvalifikāciju.

No 1975. līdz 1981. gadam neklātienē turpina mācības aspirantūrā Maskavā (GOSNITI). Izstrādā un aizstāv disertāciju, iegūstot tehnisko zinātņu kandidāta grādu.

No 1977. gada strādā par Jēkabpils rajona «Lauktehnikas» pārvaldnieku un no 1984. gada — par Jēkabpils RARA priekšsēdētāja vietnieku.

No 1985. gada pārceļts darbā par Valsts agrorūpnieciskās komitejas priekšsēdētāja vietnieku, no 1988. gada — par šīs komitejas priekšsēdētāja pirmo vietnieku, Latvijas PSR ministru.

Ir vairākas zinātniskās publikācijas par MTP ekspluatācijas jautājumiem, vairāk nekā 60 racionalizācijas priekšlikumi un četras autora apliecības par izgudrojumiem.

Vairākkārt ievēlēts par rajona padomes deputātu, rajona izpildkomitejas locekli, LKP rajona komitejas locekli.

1988. gadā RPI zinātniskā padome konkursa kārtībā ievēl par profesoru.

PSRS sporta meistars autosportā. Latvijas pagaidu Olimpiskās komitejas locekļis.

Latvijas Lauksaimnieku savienības biedrs. Precējies. Ģimenē ir meita — Solvita.

SAVUS deputāta pienākumus gribu pildīt, apzinādamies visplašāko sabiedrības slāņu intereses, un ne tikai aizstāvēt šīs intereses, bet arī praktiski tās realizēt, kā arī aizstāvot, kontrolējot likuma izpildi.

Tātad manas uzmanības centrā būs cilvēks. Reāls cilvēks ar savu darbu, rūpēm, priekiem un bēdām. Lai cik grūti arī neklātos mums šodien, es esmu par tādām reformām, kuras cilvēkā rada ticību sev, savam darbam un savu bērnu nākotnei.

Tiesiskas valsts pamatā neapšaubāmi ir cilvēku tiesības.

Vīnes tikšanās nobeiguma dokuments ir parakstīts. Bet mums nav garantijas par šī dokumenta realizēšanu dzīvē, jo nav vēl tiesiskas valsts, un pirmie soļi uz to iezīmējas arī ar pretrunību. To liecina nesenie notikumi Gruzijā, kas, manuprāt, ceļā uz tiesisku valsti mūs iegrieza sānceļā. To apliecina arī 8. aprīļa PSRS Augstākās Padomes dekrēts par dažiem grozījumiem un papildinājumiem krimināllikumdošanā. Es uzskatu, ka šādā redakcijā izstrādāti likuma panti neatbilst mūsdienu demokrātiskajai sabiedrībai. Tiesiskā valstī demokratizācijas būtiska sastāvdaļa ir apziņas brīvības nodrošināšana.

Notikumi, kas mūsu valstī ir risinājušies tik strauji, skāruši arī baznīcu. Sobrīd jau mēs visi atzīstam baznīcas ieguldījumu sabiedrības atveselošanā un tikumiskas personības veidošanā.

Bet, lai viss attīstītos arī tālāk veselīgā gultnē, uzskatu, ka baznīcai ir nepieciešamas konstitucionālās aizsardzības garantijas, tai ir jābūt tiesībām uz sabiedrisku dialogu.

Protams, liela nozīme attiecību regulēšanai starp baznīcu un valsti ir Vīnes tikšanās nobeiguma dokumentam, kurā ir teikts: «Nodrošināt ticīgo un neticīgo īstu vienlīdzību». Taču es uzskatu, ka mēs nevaram samierināties tikai ar šo dokumentu, mums ātrāk jāizstrādā un jāpieņem likums par apziņas brīvību.

Uzskatu, ka tiesiska valsts nevar eksistēt bez likuma par pilsonību.

Tādēļ pirmais, kas jādara, ir jācīnās par tiesiskas valsts izveidošanu. Es iestājos par republikas Patstāvību un suverenitāti.

Kā es to izprotu mūsu republikā? Tagadējā pārvaldes sistēma kopumā ir Vissavienības resoru pārvaldes sistēma. Tā vietā mums jāizveido teritoriālais pārvaldes modelis. Tātad stingri jāpaplašina republikas pilnvaras un strikti jānodala saimniekošanas sfēras un funkcijas. Lai to izdarītu, visus darba resursus, rūpniecības uzņēmumus, bankas, sociālās un ražošanas infrastruktūras un zinātnes objektus jānodod tiešā republikas pakļautībā un jāizveido zinātniski pamatota tautsaimniecības struktūra. Republikas budžets jāformē pēc pašfinansēšanās principa. Tas jāizstrādā pilnīgi patstāvīgi, stingri ievērojot ienākumus.

Savukārt vietējo padomju, tai skaitā republikas pakļautības pilsētu, budžets jāveido no ienākumiem, kurus nopelnījuši attiecīgas teritorijas uzņēmumi, saimniecības un organizācijas.

Nekavēloties jākārto jautājums par brīvas muitas un brīvas ekonomiskās zonas izveidošanu.

Savienoto republiku un PSRS savstarpējās attiecības jākārto tikai uz līguma pamata.

Es esmu par radikālām izmaiņām agrārajā sektorā.

Administratīvi komandējošais centralizētais vadības stils novedis laukus līdz dziļai krīzei.

No pirmajām darba dienām, sākot strādāt Agrorūpnieciskajā komitejā, esmu iestājies par vispusīgu lauksaimniecības vadības demokratizāciju un decentralizāciju, t. i. saimniecisko Patstāvību visos tās posmos.

Agrorūpnieciskā kompleksa administratīvi komandējošais pārvaldes aparāts jau šogad jāaizstāj ar demokrātiskām, uz saimnieciskā aprēķina dibinātām kooperatīvā tipa zemkopju, visu saimniecisko vienību pašpārvaldes organizācijām. Es stingri iestājos par īpašuma, apsaimniekošanas un produkcijas realizācijas formu daudzveidību, to ekonomisko attīstību un nodrošināšanu ar konstitucionālām garantijām, brīvi pārejot no vienas saimniekošanas formas otrā (tās var būt gan zemnieku saimniecības, gan ģimenes un individuālais darbuzņēmums, gan kooperatīvi un to asociācijas, gan kolhozi un padomju saimniecības, gan agrofirmas un agrokombināti).

Zemnieku saimniecības un kolhozi savu darbu veic patstāvīgi, balstoties uz ekonomisko lietderību un pašpārvaldi, brīvi izvēloties partnerus, pēc vienošanās cenām un līgumcenām, atkarībā no pieprasījuma un piedāvājuma. Zemnieku saimniecību darbības uzsākšanai un veicināšanai jāpieškir bezprocentu kredīts līdz 50 000 rubļiem, kas nomaksājams 50 gadu laikā, kā arī atvieglojumi un citi materiālie stimuli uz tādiem pašiem noteikumiem, kā tos saņem kolhozi un padomju saimniecības. Līdz ar zemnieku saimniecību izveidošanos jāpanāk, lai ciemu padomēm būtu iespēja īstenot pilntiesīgu padomju varu savā teritorijā, piešķirot zemi, izšķirot strīdus starp valsts, kooperatīvajām saimniecībām un zemnieku saimniecībām, kontrolējot zemes un kredītu izmantošanu, risināt jautājumus, kuri saistīti ar zemnieku saimniecību aizstāvību u. tml. Plašāk jāattīsta arī nomas darbuzņēmuma formas, taču, lai nomniekam būtu reālas garantijas, ātrāk vajag izstrādāt likumdošanas pamatus nomas attiecību ieviešanai, jo spēkā esošā zemes likumdošana aizliedz iznomāt zemi.

Jāpaplašina rūpniecības un lauksaimniecības uzņēmumu tiešās sadarbības formas, kas balstītos uz savstarpēji izdevīgu līgumu pamata, nodrošinot preču ekvivalentu apmaiņu un to ieviešot dzīvē. Es aktīvi cīnīšos par to, lai, racionāli izmantojot republikā mašīnbūves potenciālu, tiktu atjaunota reģionālā lauksaimniecības un pārtikas pārstrādes rūpniecības mašīnbūve, īsā laikā tiktu apgūta mazās mehanizācijas līdzekļu, kā arī zirgvilkmes inventāra un aizjūga piederumu ražošana.

Konsekventi jāpanāk (jo sevišķi svarīgi tas ir Latgales rajonos), lai lauku vispārizglītojošo skolu, pirmsskolas bērnu iestāžu, poliklīniku, ambulanču, aptieku, sadzīves pakalpojumu punktu, veikalu, ēdnīcu celtniecība, paplašināšana, rekonstrukcija, kā arī uzturēšana notiktu par centralizētiem valsts budžeta līdzekļiem, paredzot, ka līdz 1995. gadam katra saimniecība būs nodrošināta ar astoņgadīgo skolu, pirmsskolas bērnu iestādi, poliklīniku vai ambulanci ar aptieku, sadzīves pakalpojumu punktu, veikalu un ēdnīcu.

Lauksaimniecībai jāatdod republikas nacionālā ienākuma daļa, kas ir vismaz proporcionāla lauksaimniecības devumam tajā.

Trešais mans darbības virziens būs sociālā taisnīguma principa īstenošana.

Nedrīkst pieļaut nepareizas valsts politikas dēļ radušos zaudējumu segšanu uz lauku saimniecību rēķina, kā tas iezīmējies, risinot atlīdzības jautājumus cilvēkiem, ko deportēja 1949. gadā.

Es iestāšos par sociālo taisnīgumu produktu sadalē. Līdz šim vienmēr pēdējais paliek tieši šo produktu ražotājs, taču es uzskatu un arī cīnīšos par to, lai šī sadale būtu vienāda gan pilsētām, gan laukiem.

Šodienas grūtības ģimenes apgādē un aprūpē visasāk izjūt sievietes. Ja es domāju par sievietēm mūsdienās, tad man škiet, ka sieviete jau sen ir pierādījusi savu ārkārtējo spēku. Un es pat teiktu — savu ārkārtējo optimismu tādos apstākļos, kādos viņām pie mums ir jādzīvo un jāstrādā. Un tas, ka viņas tomēr dara, tā jau pati par sevi ir varonība. Neapskaužamā stāvoklī šobrīd ir sievietes, kas strādā fermās. Lielākajā daļā mums trūkst elementāras darba mehanizācijas. Ja tā ievieš, tad bieži nedarbojas. Daudzās fermās trūkst mājas slaucēju. Smagais darbs fermās novedis pie tā, ka tur trūkst darba roku. Šo darbu veicēji netiek nodrošināti ar labiekārtotiem dzīvokļiem. Tie ir sasāpējši jautājumi, kas gaida radikālu risinājumu.

Es iestājos par to, lai pagarinātu daļēji apmaksātu atvaļinājumu sievietei, līdz bērns sasniedz 3 gadu vecumu, par sieviešu nodrošināšanu ar darbu ar nepilnu darba dienu un par to, lai maksimāli tiktu ierobežots darbs nakts maiņās.

Ir ārkārtīgi daudz neatrisinātu jautājumu sociālajā sfērā. Un tieši šeit visvairāk izceļas cilvēku nevienlīdzība.

Es uzskatu, ka nav taisnīgi, ka šobrīd mūsu darba likumdošana paredz dažādu atvaļinājuma ilgumu strādājošajiem, tādēļ iestājos par to, lai atvaļinājums nebūtu mazāks par 21 darba dienu.

Es iestājos par vienotu sociālās apdrošināšanas sistēmu gan valsts uzņēmumos strādājošiem, gan kolhozos. Sociālā apdrošināšana jāattiecina arī uz personām, kuras strādā zemnieku saimniecībās vai uz ģimenes (nomas) darbuzņēmuma pamata, individuālā darba veicējiem, garīdzniekiem, baznīcu un reliģisko apvienību kalpotājiem. Mūsu likumdošana netiek līdzi dzīvei.

Republikā 36 712 kolhozniekiem saņem pensiju minimālajā apmērā. Tie galvenokārt ir cilvēki, kas iznesuši uz saviem pleciem kolhozu sākumgadu grūtumu, iztikas minimums šiem cilvēkiem nav nodrošināts.

Tādēļ es iestājos par to, ka

— pensija nedrīkst būt zemāka par noteiktu dzīves līmeni un jāreaģē uz cenu izmaiņām,

— jābūt vienotai sociālās nodrošināšanas sistēmai, kas nedala cilvēkus kolhozniekos, kalpotājos, priviliģētos pensionāros,

— kolhozā un valsts darbā nostrādātajam laikam jāveido nepārtrauktais darba stāžs. Pārāk ilgi valdība velk garumā likumu (jauno) par pensijām.

Konsekventi atbalstu M. Gorbačova ārpolitiskās iniciatīvas, lai kodolbriesmas novērstu atbruņojoties. Tādēļ iestājos par militārā budžeta samazināšanu, lai izbrīvētu līdzekļus ekoloģisko, lauksaimniecības, sociālās nodrošināšanas, veselības aizsardzības, kultūras un izglītības problēmu risināšanai.

Es iestājos par to, ka

— republikas jauniešiem jādienē savā republikā vai sliktākajā gadījumā Baltijas kara apgabalā,

— ja reliģiska, morāla vai fiziska rakstura iemesli liedz jaunietim ņemt rokās ieroci, viņam jāļauj pildīt darba klausību savā republikā,

— jaunu karaspēka daļu izvietojums republikas teritorijā, kā arī visu veidu mācību izvešana obligāti jāsaskaņo ar republikas vadību.

Neizslēdzu iespēju, ka nākotnē varētu domāt par profesionālas armijas izveidošanu uz brīvprātības principiem.

Tā es izprotu mūsu laiku un mūsu republiku, par kuras interesēm arī iestāšos, būdams PSRS tautas deputāts.

Latvijas Komunistiskās partijas Centrālajā Komitejā

1989. gada 26. aprīlī notika Latvijas Komunistiskās partijas CK biroja sēde, kurā izskatīja jautājumu «Par politiski kaitīgiem aicinājumiem, kas destabilizē stāvokli republikā». Tika atzīmēts, ka pēdējos mēnešos vairākos Latvijas PSR Darbaļaužu internacionālās frontes organizētos mītiņos izskanējuši un guvuši atbalstu aicinājumi apturēt Valodu likuma projekta apspriešanu un Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidijam un republikas valdībai izteiktas ultimatīvas prasības līdz pat draudiem sarīkot streikus republikas rūpniecības uzņēmumos.

Šajā sakarā tiklab Latvijas Komunistiskās partijas Centrālajā Komitejā, kā arī Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidijā bija tikšanās ar Internacionālās frontes vadītājiem. Sarunu gaitā tika apstiprināta Latvijas Komunistiskās partijas CK biroja konsekventā politiskā līnija uz Latvijas Komunistiskās partijas CK 1989. gada janvāra Plēnuma lēmuma izpildi attiecībā uz valodu politiku. Republikas partijas un padomju orgāni veikuši arī citus praktiskus pasākumus starpnacionālo attiecību uzlabošanai Latvijā.

Taču 1989. gada 21. aprīlī sankcionētā Interfrontes mītiņa laikā atkal kategoriskā formā tika izteiktas zināmas prasības apturēt Latvijas PSR Valodu likuma izskatīšanu un pieņemšanu un skaneja aicinājumi šā gada 28. aprīlī vairākos Rīgas uzņēmumos sarīkot brīdinājuma streikus.

Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās Komitejas birojs nosodīja 21. aprīlī Rīgā, Komjaunatnes krastmalā, izskanējušos aicinājumus, kuros atbalstīta streiku rīkošana, un novērtēja tos kā politiska spiediena līdzekli, kas kaitē pārbūves darbam, ekonomiskās un politiskās reformas realizēšanai un visu daudznacionālās republikas veselīgo sabiedrisko spēku vienotībai.

Latvijas Komunistiskās partijas CK birojs aicina visus republikas komunistus un darbaļaudis neļauties musināšanai uz streikiem vai citādām provokatoriskām akcijām un dot pretsparu to cilvēku grupu tīkojumiem, kas mēģina novest republikas darbaļaudis uz stāvokļa destabilizācijas un nacionālā naida kurināšanas ceļa. Ikvienam saprātīgi domājošam cilvēkam, savas Dzimtenes patriotam, kas tai vēl uzplaukumu, ir skaidri jāsaprot, ka patlaban pārbūves liktenis ir atkarīgs no katra padomju cilvēka apziņīga un ražīga darba, bet streiki dezorganizē ražošanu, morāli politiskā un materiālā ziņā kaitē darbaļaužu interesēm, pārbūves darbam.

(Latvijas Komunistiskās partijas CK biroja sēdes plašāks atreferējums tiek publicēts republikāniskajos laikrakstos.)

LATINFORM

VĒLĒTĀJU ZINĀŠANAI

Cienījamie Riebiņu 260. vēlēšanu apgabala vēlētāji!

Paldies Jums par piedalīšanos Latvijas PSR Valodu likuma un likuma «Par zemnieku saimniecībām» apspriešanā.

Šos likumus Latvijas PSR Augstākā Padome izskatīs sesijā 1989. gada 5. maijā. Ja jums vēl kas piebilstams, zvaniet 3. maijā no plkst. 8.00 līdz 10.00 pa telefonu 59297.

M. LITAUNIECE,
Augstākās Padomes deputāte

Tikšanās ar PSRS tautas deputāta kandidātu, apvienības «Laukceltnieks» centrālās celtniecības laboratorijas vadītāju Imantu Gaidānu:

3. maijā plkst. 9.00 — kolhozā «Jersika», plkst. 11.00 — Līvānu eksperimentālajā bioķīmiskajā rūpnīcā, plkst. 13.00 — būvmateriālu un konstrukciju kombinātā, plkst. 14.30 — projektēšanas un mājbūves trestā, plkst. 16.00 — PMK, plkst. 18.00 — stikla fabrikā.

3. maijā plkst. 19.00 Līvānu stikla fabrikā notiks tikšanās ar LPSR Augstākās Padomes deputātu Jāni Vaivodu.

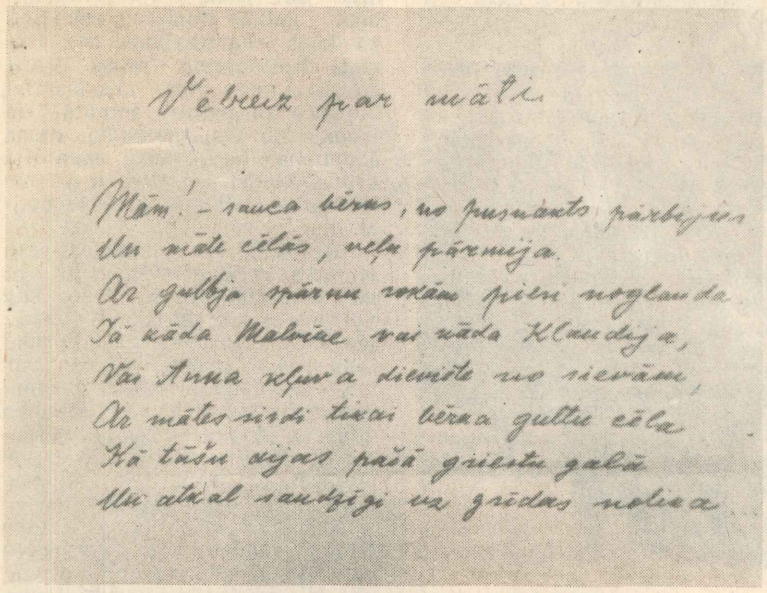

Mazs zvirbulēns Rīgas ielās

Aprīt 50 gadi, kopš 1939. gada 28. aprīlī Līvānos strādnieka ģimenē dzimusi dzejniece Ausma Pormale. 1971. gadā viņa tika uzņemta Rakstnieku savienībā. Dzejas krājumi: «Atveru logu» (1966), «Izturība» (1969), «Zem kokiem klausities» (1973), «Tāls tāls tāds spožums» (1977) un «Zvaigžņukrusts» (pēc nāves). Dzejniece mirusi 1979. gada rudenī Rīgā.

PA KURU LAIKU

Pa kuru laiku sazēlušas liepas?
To spilgtais zaļums izturams vairs nav.
Tas jāieraksta kakla auta zīdā,
Un jāpakaras liepu alejā.

Pa kuru laiku saplaukušas ievas?
Pa kuru laiku saule karsti kvēl?
Iet garām reibinošas grūtas sievas,
Un man ir visu tukšo klēpju žēl.

Pa kuru laiku briedums savij
līgzdu?
Pa kuru laiku rūgtums blakām iet?
Ja vari, iznīcini slimības un likstu,
Ja vāri, sāpi tālu projām svied.

TAUTAS dzejniece Mirdza Ķempe reiz salīdzināja Ausmu Pormali ar mazu zvirbulēnu Rīgas ielās. Un viņa tāda arī bija: trausla un it kā jautājoša, par kaut ko izbrīnīta un pārdomājoša — sīks perifērijas dziedātājputniņš dižajā lielpilsētas literātu saimē. Ar Mirdzas Ķempes gādību jaunajai dzejniecei izdevās iekārtoties darbā Rīgā, saņemt istabiņu Aleksandra Čaka dzīvoklī un līdz ar to būt tuvāk literārajai dzīvei. Radās labākas iespējas rakstīt un arī ārstēties.

Jaunā dzejniece pelnīja dienišķo maizi ar mašīnrakstītājas darbiem. Pati būdama taktiska, viņa spēja uzklausīt un saprast citus cilvēkus, just līdzi viņu ciešanām. Bet ne vienmēr to saņēma pretī.

Visu savu mūžu dzejniece nodarbojās ar pašizglītošanos. Uz to viņu vienmēr rosinājusi Mirdza Ķempe. 1971. — 1973. gadā viņa mācījās Aleksandra Mežirova seminārā. PSRS Rakstnieku savienības Augstākajos literatūras kursos. Un tie, šķiet, bija laimīgākie gadi viņas neilgajā mūžā, jo nebija jādomā par iztikas sagādāšanu. Ar pilnu krūti varēja nodoties dzīves aicinājumam — dzejai. Šajā laikā viņa izkopa savu meistarību, sāka brīvi pārvaldīt daudzveidīgās panta formas — tanku, haiku, oktāvu, trioletu, īso sonetu, tercīnu, gazeli. Šajā jomā viņas sniegums latviešu dzejā vēl nav novērtēts.

Bet, ja runājam par Ausmas Pormales dzejas vērtējumu kopumā, tad ir jāatzīst, ka vēl aizvien pietrūkst objektīvas pieejas. Dzejniece nekad negaidīja cildinājumu, bet objektīvu pieeju gan. Un tieši pēdējās bieži vien pietrūka. Viņa lūkoja panākt vienādu pieeju pret visiem: lai nepeltu inerces dēļ vienus un tos pašus, kamēr citus, tāpat inerces dēļ, arvien vēl cildina, kad sen jau nav cildināšanas vērti. Tieši šī taisnības izjūta nedeva viņai komforta izjūtu un vieglu dzīvi. «Naivā» tiekšanās pēc taisnības izpaudās arī viņas dzejoļi par mazajiem personības kultiem. Un tas bija tobrīd, kad populāru dzejnieku kritizēšana tika uzskatīta turpat vai par cūcību. Tas viss, protams, nevarēja neatsaukties uz viņas dzīves apstākļiem. Un turklāt — vairs nebija Mirdzas Ķempes— viņas garīgās mātes. Vēl Maskavā Ausmiņa vilka mugurā viņas dāvāto melno izlaiduma kleitiņu! Rūpes par iztiku, par normālu pajumti, par publicēšanos, — tās tik daudz atņēma dzejai veltītā laika. Un turklāt — vēl nenoturīga veselība.

Un ir vai jābrīnās: cik tomēr Ausma Pormale paveica. Par savu dzīvi viņa konspektīvi saka pēc nāves iznākušajā krājumā «Zvaigžņukrusts» ievietotajā dzejolī «Četri posmi». Es domāju, ka atsevišķa pētījuma vērta ir to daudzo literātu dzīve, kuri savā laikā mitinājās Čaka dzīvoklī.

Samērā bieži dzejniece viesojās mūsu pusē. 1975. gada aprīlī Preiļu kultūras namā notika dzejnieces autorvakars. Tas palīdzēja nodibināt pastāvīgus kontaktus ar rajona bibliotēkas un kultūras darbiniekiem, mūsu laikrakstu. Un šī sadarbība bija abpusēja. Tagad, kad mēs iztiekam bez lieka patosa, mēs varam un ceru, ka spēsim vērīgāk ielūkoties Ausmas Pormales klusinātajā pārdomu dzejā. Un darīsim to šodien — dzejnieces piecdesmitajā gadskārtā.

Voldemārs ROMANOVSKIS

ATTELOS:
Ausma Pormale;
dzejnieces rokraksts.

J. SILICKA fotoreprodukcijas

MANTOJUMS

Par Si minoru un tā atskaņojumu

Si minors esot violēts, —
man reiz centās iegalvot
Marģers Zariņš.
Un taqad, kad modē šī krāsa,
kad Rīgas ielās redz meitenes
violētām cepurēm,
kad aprīlis — manas dzimšanas
mēnesis dzedrais —
kā estrādes skaistulis guldz,
es atceros pērngada pliederu.

Tam vajaq būt kaut kur dārza
kreisajā stūrī,
kaut kur starp jauniņu paeglēnu
un korintes līniju slaido
ar attālumu — trīsdesmit metri.

Es skrienu uz staciju,
pērku bijeti līdz Vanqažiem
un traucos uz dārzu:
dārza kreisajā stūrī
starp jauniņu paeglēnu
un korintes līniju slaido
ar attālumu — trīsdesmit metri—
stāv pliederS.

Krūms kā jau visi krūmi,
tikai tie drosmīgie pumpuri,
kurus pliederS demonstrē saulei,
ir violēti
un atqādina dārqakmeņus,
cietus, valdonīqus.

Vai jūs, dārqie draugi,
esat skatījušies atjaunotnei acīs?

Vai esat jutuši paši savu šūnu
mērķtiecīqo darbu
agrā pavasara rītā
vai vakara mierā — sevī?

Tad jūs, protams, zināsit,
ko nozīmē mana violētā
pliedera plauksme,
un kas ir dzīvības saturs
neizmērojamais,

Si minora qaisma pār mani līst,
es — mūzika violētā —
zaļqana dārza klusajā stūrī.

'AUSMA' PORMALE

Zaļā

Zaļām cerību kurpēm
es eju
Zaļā cerību mēteli ģērbta,
Dziedu spirqtu kā cerība
dzeju,
Dzīves straujumā tērptu.

Plandās lapkritis qaisā
kā lakats,
Kuru projām nes vēji un
vētra.
Tomēr krūtīs šaic
jaunības aka,
Līdzi — cerība — mētra.

Sviežas snieqpārslu
virpuļis sejā
Arvien ātrāks un
spēcīqāks, barqāks,
Tāpat snieqainos kalnos
un lejās
Mani cerība sarqā.

Zaļām cerību kurpēm
es iešu
Zaļā cerību mēteli ģērbta.
Zaļā mētra es, zaļā mētra
izturētajā tērpā.

Kultūras dzīve: informācija

Kopmēģinājumi

Pārdomāti un savlaicīgi rajona mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi gatavojas XX Vispārējiem latviešu dziesmu svētkiem. Tiek pārlūkoti kolektīvu tērpi atbilstoši novada prasībām, domāts par kolektīvu emblēmām un risināti citi materiāla rakstura jautājumi.

Bet galvenais — repertuāra apguve. Turpat vai veselu sezonu pašdarbības kolektīvi strādāja pie dziesmu svētku repertuāra novitātēm. Saskaņoti rit arī kopmēģinājumi. Notika vidējās paaudzes deju kolektīvu kopmēģinājums Preiļos. Par deju svītas apgūšanu rūpējās Silvija Kurtiņa. Svētdien uz sadziedāšanos Līvānos pulcējās rajona jauktie kori. Ar šo gadu mums ir jauns rajona koru virsdiriģents — Edvīns Dziļums.

Sezonas noslēgumā rajona pašdarbības kolektīvi piedalīsies novada svētkos Ludzā — savdabīgajos Latgales dziesmu svētkos.

V. RADIS

Deputātu vakars

Vai bieži mēs tiekamies ar saviem deputātiem? Drīzāk — tikai vajadzības spiesti. Bet paši deputāti? Arī tikai savu sabiedrisko pienākumu pildot sanāk kopā. Un tādēļ Jersikas ciema izpildkomitejas un kultūras darbiniecēm radās doma pulcināt savus deputātus svētku reizē. Domāts — darīts.

Uz sarīkojumu ieradās ciema deputāti ar dzīvesbiedriem. To ievadīja ciema padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs V. Gavriļenko. Kultūras darbinieces visiem vēlēja priecīgus brīžus, labu garastāvokli un ieteica būt aktīviem un atsaucīgiem ne tikai savā sabiedriskajā darbā, bet arī šajā atpūtas vakarā.

Ciema izpildkomitejas sekretāre I. Dimante savukārt visiem deputātiem vēlēja neizsīkstošu enerģiju turpmāk un pateicās viņu dzīvesbiedriem par iecietību un atbalstu, jo ne reizi vien deputāta pienākums un darbs liek atsacīties no brīva brīža kopā ar ģimeni.

Darba pieredzē, problēmās un vērojumos dalījās ilggadējie deputāti: gan bijušais ciema izpildkomitejas priekšsēdētājs E. Kurpnieks, gan jaunie — J. Lejiņš, A. Lazdāns un citi.

Un tad visus aizsauca «Ziedu valsis» vai kāda spēle, atrakcija. Šeit valdīja dziesma, deja, humors.

Sarīkojuma noslēgumā izskanēja vienprātīgs atzinums: deputātu vakaram ir jākļūst par tradīciju.

M. VAIVODE
Jersikā

Turēsimies pie saules maliņas

Pavasaris staigā pa Latvijas laukiem, pļavām un tīrumiem. Klusi savus zvaniņus skandina sniegpulkstenītes, mežmalā mirgo vizbulītes. Spirgtām strazdu un ciruļu dziesmām mežā un laukā ik dienas pievienojas jaunas balsis. Tās liek ieklausīties, cik liksma un briestoša spēka pilna ir visa pasaule. Likumus mezdama, tālumā savus ūdeņus veļ Jaša. Upītes krastā atrodas parasts ciems — Aizkalne. Te dzīvo parasti cilvēki ar savām rūpēm un ikdienas steigu.

Svētdienas pēcpusdienā, kad pavasarīgā saule dāsni dāvāja savu siltumu, kopā pulcējās ļaudis, kuri savus raženos spēka gadus ziedojuši neatlaidīgam darbam, bet patlaban atrodas pelnītā atpūtā.

Sen nebija kopā pulcējušies šie cilvēki, tāpēc viņu acīs bija prieks, ka netiek aizmirsti. No visiem Aizkalnes ciema iedzīvotājiem 324 ir pensionāri. Visi ierasties nevarēja, bet lielākā daļa pasākumu atbalstīja.

Sastrādātās rokas, baltie matu pavedieni un asaras acīs liecināja, ka dzīve nav bijusi no vieglajām. Daudz, ļoti daudz vēsture ir prasījusi no šiem darbarūķiem. Arī svētku brīdī nācās atcerēties, ka bez pagātnes nav šodienas un nebūs arī rītdienas. Šo cilvēku vidū bija arī tādi, kuri izturējuši smagos kara gadus un sagaidījuši Uzvaras zalves. Ar īsu klusuma brīdi godināja to cīnītāju piemiņu, kuru nav vairs dzīvo vidū.

Atmiņu stāsts apstājās arī pie 1949. gada 25. marta. Daudzus salauza Sibīrijas aukstās ziemas, karstās vasaras un smagais darbs. Šķiet, ļoti piemēroti ir M. Zālītes vārdi, ka latviešu tauta ir kā zaļš mauriņš, pa kuru ir staigāts gan ar mikstām čibām, gan cietiem zābakiem. Un tomēr tā izdzīvojusi. Un varbūt tautai tas devis tādu pašu spēku kā mauriņam, pa kuru staigā un bieži pļauj.

Pasākumā piedalījās arī stiprās ģimenes, tās, kuras draudzīgi un saticīgi dzīvo daudzus gadus, izaudzinājušas labus un strādīgus bērnus.

Skanēja visiem pazīstamas un iemīlotas dziesmas, mūzika un aicināja uz deju.

Laiks strauji steidzās uz priekšu bet lauku ļaudīm vienmēr nākas raudzīties pulksteni, domāt par savu mājas saimniecību un par vakara darbiem. Visi šķirās ar liksmu noskaņojumu un skanīgu dziesmu, lai nākošajā gadā satiktos atkal.

Pasākums noritēja ar devizi: «Turēsimies pie saules maliņas». Raugoties uz šim sirmajām galvām, nākas saprast, ka jāmācās saskatīt labo un skaisto pelēkās ikdienas ritumā, jāturas pie saules maliņas, lai katrs savu dzīvi nodzīvotu cilvēciski un būtu gandarīts par savu mūža gājumu.

Kopā ar šiem cilvēkiem bija Raiņa kolhoza pārstāvji, Aizkalnes ciema padomes izpildkomitejas darbinieki un Aizkalnes astoņgadīgās skolas skolotāji.

Lai noorganizētu pasākumu, daudz bija strādājusi pensionāru padome, bet it īpaši — tās locekle M. Prodniece.

I. PRIKULE,
Aizkalnes astoņgadīgās skolas skolotāja

Jubilejas koncerts

Sestdien uz desmit darba gadiem atskatījās Tautas deju ansamblis «Sīlava», viens no pirmajiem un nedaudzajiem šāda ranga kolektīviem Latgalē. Tas bija īsti izteikts koncerts savā klasiskajā veidā gan pasniegšanas, gan izpildījuma ziņā.

Kolektīvu jubilejā sveica bijusī sīlaviete Anda Reidzāne, pasniegdama tā vadītājai Gaidai Ventai E. Meingaiļa Republikas tautas mākslas un kultūras izglītības darba zinātniski metodiskā centra Goda rakstu.

Sakarā ar zīmīgo notikumu pašdarbības kolektīva dzīvē tas tika apbalvots ar Preiļu rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas Goda rakstu. To pasniedza Latvijas KP rajona komitejas sekretāre Irīda Jansone.

Rajona kultūras nodaļas un visu rajona kultūras darbinieku vārdā līvāniešiem dziļi pateicās Inta Ancāne. Sīlaviešiem siltus pateicības vārdus veltīja visu pilsētas lielāko uzņēmumu pārstāvji, pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniece Valentīna Leine.

Pārsteiguma pilni bija suminājumi, ar kuriem uzstājās pašdarbības kolektīvi, kultūras nama darbinieki un Līvānu 1. vidusskolas dejotāji.

Pašdarbībā ir atgriezušies «Sīlavas» pirmā sastāva dejotāji, kuri tagad veido veterānu kolektīvu.

V. ROMANOVSKIS

R. ŠŅEPSTE

Četras dienas Ļvovas ceļos

(Turpinājums. Sākums 49. numurā.)

Ļvovu šķērso Rietumeiropas ūdensšķirtne. Ūdens patēriņš pilsētā limitēts, to saņem tikai 80 procentus no vajadzības, pēc grafika — pāris stundas rītā un vakarā. Patlaban būvē jaunu ūdensvadu Karpatu virzienā. Ir mājas, kur no jumta nokritusi lietuslāse vienā pusē nonāk Baltijas, otrā — Melnajā jūrā. Līdz abām — 600 kilometri.

Ļvovu dibinājis Ļvovas un Galīcijas kņazs Daņila Gaļickis un nosaucis sava dēla Ļeva vārdā. XIV gadsimta otrajā pusē Ļvova nokļuva poļu karalistes jūgā. Pēc Polijas pirmās pārdalīšanas 1772. gadā Ļvova nonāca Austrijas, vēlāk — Austroungārijas rokās.

Ļvovas arhitektūras piemineklī — pilsētas vēstures dažādo periodu liecinieki. Apskatījām Sniega Marijas, Jāņa Kristītāja, Svētā Nikolaja baznīcas (13. gadsimts), civilās un kulta celtnes tirgus laukuma apkārtnē (16. — 19. gadsimts), bernardiešu un dominikāņu baroka baznīcas, Svētā Jura baznīcu, Galīcijas Saeima ēku (tagad tur atrodas universitātes telpas), Ivana Franko vārdā nosaukto Valsts akadēmisko operas un baleta teātri. Ļoti bagātīgs ir teātra interjers — vestibils, skatītāju zāle, spoguļu zāle. Šajā teātrī, kas atzīts par vienu no labākajiem Eiropā, bijām klāt ukraiņu Tautas dzejnieka Tarasa Ševčenko 150. dzimšanas dienai veltītajā vakarā. Klausījāmies dziesmas un dūmas ukrainiski, vārdi mums daudzviet palika nesaprasti, taču zāles emocionālajai noskaņai līdzdzīvojām arī mēs. Tāpat kā visi cēlāmies kājās, līdzko atskanēja «Kur krāc un bango Dņepra plašā...».

Ličakovas kapsēta — ievērojamu kultūras un politisko darbinieku, rakstnieku, zinātnieku, komponistu atdusas vieta. Šīs nekropoles platība —70 hektāri. Te apbedīts arī rakstnieks un tribūns Jaroslavs Galans, kura memoriālo muzeju-dzīvokli Gvardejskas ielā 18 mēs apmeklējām.

Nelielā skvēriņā — piemineklis Padomju Savienības Varonim Nikolajam Kuznecovam. 1944. gadā netālu no šīs vietas leģendārais izlūks veica taisnīgu atriebības aktu — nogalināja Galīcijas vicegubernatoru Baueru un viņa kancelejas šefu.

Strijas parks —pilsētas krāšņākā zaļā rota. Te 60 hektāru platībā aug pāri par 200 koku un krūmu sugu, ne mazums eksotisku augu.

Pabijām arī Pilskalnā, kur saglabājušies 13. gadsimta pils mūri, — 411 metrus virs jūras līmeņa, un vērojām brīnišķīgo vecpilsētas panorāmu.

Ļvovas mūsdienu industrijas gigants —ar Darba Sarkanā Karoga ordeni apbalvotā Ļvovas automobiļu rūpnīca. Mūsu gids atļāvās pajokot, ka šīs markas autobusi esot labākie Padomju Savienībā, — tāpēc, ka citur tādus neražo. Ar šīs markas «Tūristu» arī mēs devāmies svētdienas izbraukumā uz Karpatiem, Dovbuša klintīm.

Oļeksa Dovbušs (1700. — 1745.) bija Karpatu oprišku vadītājs. Tā sauca nacionālās atbrīvošanās kustības dalībniekus Galīcijā, Bukovinā, Aizkarpatos. Gadu simtiem ilga šī cīņa —ar poļu un ukraiņu šļahtičiem, moldāvu feodāļiem, austroungāru vietvalžiem. Mūsu gids Igors izstāstīja skaistu leģendu par Dovbušu un viņa ļaudīm. Viss tur bija: ienaids, sāpes un mīlestība pret mīļoto un savu dzimto zemi. Ar Dovbušu zvēriski izrēķinājās, taču viņa vārdu joprojām nes 150 vietas Karpatos. Ar tām saistās nostāsti un ticējumi.

ATTĒLĀ: pie Dovbuša klintīm.

Līdz Dovbuša klintīm — 3,5 kilometri. Pusceļā no stāvā kāpuma muguras jau kūp. Gids stāsta, ka sezonas laikā viņš te ar grupu kāpelējot divas trīs reizes nedēļā, ziemas mēnešos— pāris reizes mēnesī. Atrodam aku, atdzeramies. Stāsta, te ūdenim piemītot brīnumainas spējas. Trešo malku vajag paturēt mutē trīs stundas, šajā laikā domāt tikai par savu lielāko vēlēšanos — tā piepildīšoties.

Turpinām ceļu pa skābaržu mežu. Tur bija kā pasakā: simtgadīgi koki, ar savu lapotni pilnīgi nosedza debesis. Zemsedzes tikpat kā nav, tādēļ sarkano skābardi saucot par koku — egoistu. Ziņkārīgi nogaršojam riekstiņus, ar tiem pilna zeme. Gids ieteica pārlieku neaizrauties, jo tie saturot alkaloīdus. Skābaržus, līdzīgi ozoliem vai kastanām, augstu vērtē to koksnes dēļ: gatavo mūzikas instrumentus, parketa dēlīšus, mēbeles.

Par Karpatu kalnu rašanos teika stāsta tā. Kad dievs nolēmis radīt zemi, velns kādu drusku nobēdzinājis sev mutē. Rūgusi zemes lode, rūgusi arī zeme nelabajam mutē. Un kur velnam, prom skrejot, mute pasprukusi vaļā, tur tapuši kalni. Nu velns apsēdies un rūgti raudājis. Tā cēlušās Karpatu upes.

1968. gadā, lai saglabātu, pētītu un atjaunotu Karpatu dabas kompleksus, dibināts rezervāts.

Pie pirmajām klintīm mūs jau gaidīja... Izrādās, grupa studentu, alpīnisma sporta cienītāju, nolēmusi vasarā par saviem līdzekļiem doties ekspedīcijā uz Pamiru. Naudu šim nolūkam pelnīja visai riskantā veidā. Kamēr mēs, galvas atgāzuši, sekojām, kā kāds «karstgalvis» bez jebkāda drošinājuma rāpās gluži stāvā klintī, viņš aukstasinīgi pieveica to pusotrā minūtē un pamāja no tās piecstāvu nama augstuma. Lejā viņu sagaidīja grupas biedri un sieva, it kā nekas galvu reibinošs nebūtu notics.

Klintīs, kurās, ziņkārības dzīta, uzrāpās visa mūsu grupa, ilga palikšana neiznāca. Jo, kad vēlējāmies tikt atpakaļ, izrādījās, ka tas ir daudz grūtāk izdarāms nekā augšup. Lejā par mūsu pūliņiem priecājās nākamā ekskursantu grupa. Klintis, starp citu, aprakstītas visās pieejamajās vietās — laikam, kā visur civilizētajā pasaulē. Mēs par piemiņu nofotografējāmies.

Karpatu priekškalnēs starp Sanu, Lomnicu, Užu un Teresvu dzīvo boiki jeb verhovinieši — ukraiņu nacionālā grupa, kas saglabājusi dažas dialekta, kultūras un sadzīves īpatnības. Šķiet, ka savu nacionālo īpatnumu viņi tomēr paturējuši daudz lielākā mērā nekā dadzviet mēs, latvieši. Tisovā, nelielā ciemā Sukeļas upes krastos, acis priecēja rūpīgi sakoptās lauku sētas, ovālie gleznojumi starp logu ailām. Ir šai pusē arī tāda tradīcija: ja mājās ir pie vīra izdodama meitene, logā nolikta lellīte, ja aug puisis — uz palodzes aug balta puķe, ja puisis brieduma gados — sarkana puķe.

Lielas ir Ivanofrankovskas apgabala dabas bagātības. Taču tās nav neizsmeļamas vai nesaprātīgi izlietojamas. Ekoloģiskā situācija kā šeit, tā Ļvovas apgabalā — viela nopietnām pārdomām. Piemēram, Nikolajevas cementa kombināts ik diennakti apkārtni «bagātina» ar 6 tonnām cementa putekļu. Par to uztveršanu «jautājums tiekot risināts». Dņestras ūdens piesārņotības dēļ kļuvis kaitīgs cilvēka veselībai. Kad kalnos sākas lietusgāzes, Dņestra izlet no krastiem.

(Turpinājums sekos.)

● RUNĀJAM PAR PROFESIJĀM

Vai izvēle notikusi?

Tuvojas eksāmenu laiks republikas vidusskolās un arodskolās. Daudzi absolventi jau ir izvēlējušies savu profesiju, kāds šaubās, bet cits vēl nav nopietni par to domājis. Tāpēc gribu griezties pirmām kārtām pie viņiem.

1988. gadā ir izveidota PSRS Iekšlietu ministrijas Minskas augstskolas Rīgas fakultāte, kurā gatavo augstas kvalifikācijas juristus dienestam Latvijas PSR iekšlietu ministrijas iestādēs.

Absolventi saņem augstas kvalifikācijas jurista diplomu, un viņiem tiek piešķirta speciāla milicijas leitnanta dienesta pakāpe. Personas, kas ir beigušas mācības, tiek nosūtītas dienestā iekšlietu orgānos, kas viņus ir rekomendējuši.

Mācību laikā klausītāji bez vispārpieņemtajiem juridiskajiem priekšmetiem iziet militārās un fiziskās sagatavotības kursu, apgūst vispārējo un tiesu fotogrāfiju, iegūst autovadītāja tiesības.

Fakultātē darbojas džudo, sambo, tuvcīņas, svaru celšanas, šaušanas sekcijas, var nodarboties ar ziemas un vasaras daudzcīņu, volejbolu, basketbolu.

Kursanti saņem stipendiju. Personām, kuras ir nokārtojušas ieskaites un eksāmenus uz «4» un «5», tiek izmaksāta paaugstinātā stipendija.

Ik gadu tiek iedalīts brīvlaika atvaļinājums: ziemā — divas nedēļas un vasarā — četras nedēļas ar tiesībām uz bezmaksas braucienu līdz atvaļinājuma pavadīšanas vietai.

Atšķirībā no citām mācību iestādēm, kursanti dzīvo labiekārtotās un komfortablās kopmītnēs.

Dienas nodaļā tiek uzņemti vidējo mācību iestāžu absolventi un personas pēc dienesta PSRS Bruņotajos Spēkos vecumā līdz 30 gadiem, kuru veselības stāvoklis derīgs militārajam dienestam, ir vidējā izglītība, pārvalda latviešu un krievu valodas.

Jāuzsver, ka iestājeksāmenus var kārtot arī jaunieši, kuri līdz stāšanās gada 1. septembrim sasnieguši 18 gadu vecumu. Jauniešiem, kuriem paredzams iesaukums PSRS Bruņotajos Spēkos, tas tiek atcelts uz iestāšanās, mācību, kā arī uz dienesta laiku iekšlietu orgānos.

Konkursa iestājeksāmeni ir vispārizglītojošās skolas programmas ietvaros: vēsturē un sabiedrības mācībā (vārdos), krievu vai latviešu valodā (rakstiski). Iestājeksāmeni notiek latviešu vai krievu valodā no 1. līdz 30. augustam.

Sīkāku informāciju par uzņemšanas noteikumiem var saņemt rajona izpildkomitejas iekšlietu daļā vai Rīgas fakultātē atvērto durvju dienā, kas tiek organizēta šī gada 13. maijā pulksten 15.00 Rīgā, Zeļļu ielā 8.

Bez tam notiek uzņemšana mācībām PSRS Iekšlietu ministrijas augstākajās komandieru un politisko darbiniekū skolās. Izziņas var saņemt rajona izpildkomitejas iekšlietu daļā vai Latvijas PSR Iekšlietu ministrijas kadru daļā pa tālruni 219619.

G. JEGORENKOVS.
Latvijas PSR Iekšlietu ministrijas kadru daļas inspektors

✦ Laikraksta kārtējais numurs iznāks šī gada 4. maijā.

Redaktors P. PIZELIS

1. maijā plkst. 22.00 Līvānu stikla fabrikas klubā RETRO NAKTS BALLE.

Tiek aicināti visi tie, kuri neapmeklē diskotēkas.

PĀRDOD VAZ-2105, 1982. gada izlaidums. Zvanīt vakaros 43901.

Rajona patērētāju biedrību savienības sagādes un ražošanas apvienība maijā organizē otrreizējo izejvielu un makulatūras vākšanas izbraukumu, piedāvājot apmaiņai paaugstināta pieprasījuma preces.

Izbraukumi notiek šādos datumos:

Zarjā pie 53. veikala — 4. maijā no plkst. 10.00 līdz 11.30;

Maltupē pie 87. veikala —4. maijā no plkst. 12.00 līdz 13.30;

Galēnos pie astoņgadīgās skolas — 4. maijā no plkst. 14.00 līdz 15.00;

Galēnos pie 52. veikala —4. maijā no plkst. 15.00 līdz 16.00;

Zaķīšos pie 74. veikala —15. maijā no plkst. 10.00 līdz 11.30;

Miera ciemātā pie 68. veikala — 15. maijā no plkst. 12.00 līdz 13.00;

Ārdavas astoņgadīgajā skolā — 15. maijā no plkst. 13.30 līdz 14.30;

Niedrū astoņgadīgajā skolā— 15. maijā no plkst. 15.00 līdz 16.00;

Stabulniekos pie 51. veikala — 18. maijā no plkst. 10.00 līdz 11.00;

Dravnieku astoņgadīgajā skolā — 18. maijā no plkst. 11.20 līdz 12.30;

Dravniekos pie 50. veikala— 18. maijā no plkst. 13.00 līdz 14.00;

Vilcānos pie 49. veikala — 18. maijā no plkst. 14.30 līdz 15.30.

PĀDOD zirgu (7 gadi, pelēka spalvas krāsa) Preiļos, Daugavpils ielā 7.

PĀRDOD teli. Zvanīt 34598.

Preiļu 1. vidusskolas dramatiskais kolektīvs izrādi «Romeo un Džuljeta» pēc skatītāju lūguma rāda atkārtoti:

Preiļu rajona KN — 7. maijā plkst. 18.00,

Aglonas ciema KN — 6. maijā plkst. 20.00.

Ieeja — 1 rublis.

PIRCĒJU ZINĀŠANAI

Paziņojam izmaiņas veikalu darba režīmā pirmssvētku un svētku dienās.

Rūpniecības preču veikali Preiļos, Līvānos un Aglonas ciemātā būs atvērti:

29. aprīlī — pilna darba diena, 30. aprīlī — brīvdiena, 1. un 2. maijā — brīvdienas, 6. maijā — pilna darba diena, 7. maijā — saīsināta darba diena, 8. un 9. maijā — brīvdienas.

Ikdienas pieprasījuma preču veikalu (laukos) un pārtikas preču veikalu darba laiks nav mainīts.

Šī gada 4. un 5. maijā 6. veikalā Preiļos, 15. veikalā Līvānos un 89. veikalā Aglonas ciemātā būs organizēta pirmssvētku tirdzniecība invalīdiem un Lielā Tēvijas kara dalībniekiem.

Rajona patērētāju biedrību savienības valde

...Palika tava celma vieta,
Tavs akmens, mantojums un mūžs.
(T. Trīcis)

Izsakām līdzjūtību Leonardam Pastaram, guldot TĒTI smiltājā.

Kolhoza «Jersika» kolektīvs

SUVOROVA KOLHOZAM

darbā steidzīgi vajadzīgi:
biškopis,
iecirkņa priekšnieks.

Biškopim ir gabaldarba atalgojums, iecirkņa priekšniekam — 210 rubļi. Tiek apgādāti ar dzīvojamo platību. Griezties personīgi vai pa tālruni: kolhoza priekšsēdētājs — 57743, kadru daļa — 57741.

Pateicamies Ļeņina kolhoza siera rūpnīcas, Preiļu 1. vidusskolas kolektīviem, radiem, draugiem un paziņām, kas palīdzēja smagajā brīdī, izvadot pēdējā gaitā mūsu tēti un vīru Jāni Kemzānu.

Sieva un bērni

Trīs saujas vasaras, dzimtenes vasaras
Aizsaules dārzos vēl gribētos rast...
Raudiet par liepu, kam nolauzta pazare,
Man vairs sāpēt nespēj nekas.
(Ā. Elksne)

Skumju brīdī esam kopā ar Zentu Ancāni, DZĪVESBIEDRU smiltājā izvadot.

Rožupes astoņgadīgās skolas kolektīvs

Neviens vairs nevaicā,
vai ceļš bij grūts,
Kad spēji saplok spēka pilnie vāli:
Vien putni brēc pret apsarkušo tāli
Un sēkļi dūc
Par to, ka iets un būts...
(R. Liedags)

Izsakām līdzjūtību Pāvelam Pastaram, no TĒVA uz mūžu atvadoties.

Padomju saimniecības «Rudzāti» administrācija, arodkomiteja

ĻEŅINA KAROGS

● MŪSU ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

● REDAKCIJAS TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, partijas dzīves un padomju celtniecības nodaļa — 21769, agrorūpnieciskā kompleksa, sporta, skolu un jaunatnes dzīves nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, foto korespondents — 22203, korektori, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpilī, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Zvaigzne» (Rīgā, M. Gorkija ielā 105). Viena nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета КП Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке.

Metiens 14 612 eksemplāri (latviešu valodā — 10 288 eks., krievu valodā — 4 324 eks.).

Indekss 68169.

Pas. 692.